

[Ernst Christiansen.]

har tanken om en sådan europæisk sammenlutning beskæftiget mennesker, mest filosoffer og politiske idealister, medens der hos de egentlige magthavere, hos fyrsterne, ikke var så meget råderum for tanken. Det blev i stedet gennem lange tider til det, man kaldte for den europæiske koncert, en koncert, der havde mere med disharmoni at gøre end med harmonisk sammenspil. I virkeligheden så det gennem lange tider, helt op til den allerseneste tid, ud, som om den gamle drøm om et intimt europæisk samvirke ikke var andet end en utopi, der aldrig skulle blive til virkelighed.

Alligevel er det en tanke, som ikke har kunnet dø. Tanken om at skabe samarbejde over grænserne blev stadig stærkere, og når vi i dag står ved behandlingen af et forslag, der er et skridt i retning af virkeliggørelse af gamle idealer, må jeg have lov til at nævne, at arbejdsbevægelsen gennem tiderne har ydet sin indsats for at fremme samarbejdet også staterne imellem. Den internationale arbejderbevægelse, der aldrig var antinational, tilstræbte netop samarbejde mellem nationalstaterne. Dens ideal var at gøre grænserne betydningsløse, helst ophæve dem, med et slagord: rykke grænsepælene op. Det var den store tanke, som besjælede den internationale arbejderbevægelse, og jeg tror ikke, dens virksomhed har været frugtesløs. Der er øvet en indsats, som har påvirket folkenes sind.

Men det kan ikke nægtes, at gennem lange tider så det ud, som om grænserne i stedet for at blive udjævnet blev skarpere, grænsepælene blev ikke revet op. I dag lever vi i et Europa, der har helt andre grænseadskillelser, helt andre spærringer mellem staterne, end i hin tid før verdenskrigen, som vi er mange i denne sal, der kan huske, den tid, da man i Europa kunne gå over grænserne landene imellem uden formaliteter, uden pas, uden valutavanskeligheder. Tiden er blevet en anden, grænserne er blevet stærkere skillelinier. De blodige krige, som har sønderflænget Europa, har også gjort grænseskellene stærkere, nationalitets-skellene er trukket op, nationalitetsfølelsen er udartet, meget ofte til sin karikatur, til nationalhad. Begrebet „arvefjende“, dette tåbelige begreb, kan vi se dukke op endnu den dag i dag; også vi danske, som er så tilbøjelige til at rose os af at være et fredsølt folkefærd, kan af og til i vore aviser se udtrykket „arvefjenden“.

I øjeblikket er det Tyskland eller tyskheden, der er arvefjenden. Hvis man har en lille smule historisk sans, konstaterer

man, at egentlig er det slet ikke den rigtige arvefjende. Vor ældste arvefjende, nemlig Sverige, er nu vor bedste ven, og i mellem-tiden har vi endda haft råd til i en snes år at have en arvefjende, som også nu er vor nære og kære ven, nemlig England. Jeg nævner dette, fordi dette med arvefjende og nationalhad er en gift, som jeg ville ønske, vi kunne udradere af sindene. Der må komme en dag, da vi gør os klart, at heller ikke Tyskland er en arvefjende, at vi ingen arvefjender har, men at vi kun bør have venner blandt de andre nationer.

Men samtidig med at grænseskellene blev trukket stærkere op, foregik der i hele Europa og for øvrigt i store dele af verden en teknisk udvikling, en udvikling af produktionskræfterne og produktionsmetoderne, som krævede samarbejde mellem samfundene i stadig højere grad. Jeg tror, man kan sige, at produktionsmetoderne, således som de udviklede sig, ligefrem skreg mod den kunstige adskillelse mellem staterne. Verden gik baglæns i en tid, da fremmarch var bydende nødvendig. Efter min opfattelse skyldes en stor del af Europas ulykker nu og gennem de sidste årtier den kendsgerning, at den politiske overbygning i samfundet ikke har formået at ændre sig, ikke har formået at tilpasse sig efter det økonomiske fundament. Det politiske system, statsinddelingen, statssamarbejdet, har ikke formået at tilpasse sig, at skabe de rigtige former i forhold til de produktionsmetoder og den teknik, som fuldkommen har revolutioneret en masse forhold.

Men nu i dag står vi altså overfor dette forslag om Det europæiske Råd, som unægteligt er et skridt i den rigtige retning.

Jeg tror ikke, man skal overvurdere forslaget om etableringen af Det europæiske Råd, jeg tror ikke, man skal forfalde til lyrik, skønt jeg i og for sig ikke ville have noget imod, om lyrikerne også priste dette nye initiativ. Vi skal i hvert fald gøre os klart, at mange vanskeligheder vil ligge foran Det europæiske Råd, når det skal til at arbejde, men trods dette gentager jeg dog, at det er et stort skridt, der nu tages fremad, det er et langt større skridt, end man havde turdet håbe for blot en halv snes år siden. Det, der sker nu, er jo i virkeligheden, at man ud af de nationale staters modsætninger og særskilte interesser forsøger at skabe en fælles syntese. Jeg kan også formulere det sådan, at vi danskere skal ikke høre op med at være danske, vi bør endda helst, hvis vi kan det, være gode danskere, men vi skal fremtidig også være europæere og gode europæere. Vort fædre-